

TILLÆGSBETÆNKNING

afgivet af Familieudvalget

vedrørende

Forslag til Inatsisartut-beslutning om at Naalakkersuisut pålægges at fremlægge en plan for forebyggelse af senil demens på baggrund af det stigende antal tilfælde af sygdommen her i landet.

(Fremsat af medlem af Inatsisartut Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit)

Afgivet til beslutningsforslagets 2. behandling

Familieudvalget har under behandlingen senest bestået af:

Medlem af Inatsisartut Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Jane Petersen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Astrid Fleischer Rex, Demokraterne

Medlem af Inatsisartut Ruth Heilmann, Siumut

Medlem af Inatsisartut Knud Kristiansen, Atassut

Baggrunden for en tillægsbetænkning til forslaget

2. behandlingen af forslaget, der blev påbegyndt den 18. maj 2010, blev på opfordring afbrudt med henblik på, at Familieudvalget skulle afgive en tillægsbetænkning til EM 2010, hvortil 2. behandlingen af forslaget herefter skulle genoptages.

Baggrunden for en tillægsbetænkning var at iværksætte yderligere sonderinger omkring forslaget, og gennemføre politiske forhandlinger om den tidsmæssige proces for en samlet demensplan samt elementer i denne.

I svarnotatet til 2. behandlingen kunne Medlem af Naalakkersuisut for Sundhed på vegne af Naalakkersuisut udmelde, at der med henvisning til indholdet i betænkningen kunne indstilles, at

- *der udarbejdes et datagrundlag, som kan danne baggrund for en redegørelse omkring demens.*
- *der nedsættes en tværdepartemental arbejdsgruppe med deltagelse af kommunerne, der skal udarbejde et oplæg til en prioriteret handlingsplan for diagnosticering, tilbud om behandling og mulige sociale indsatser hos denne gruppe.*
- *forslagene i Familieudvalgets betænkning vil blive indarbejdet heri.*
- *den prioriterede handleplan forelægges Inatsisartut på FM 2013.*

Den tidsmæssige udstrækning af, hvornår en samlet demensplan kunne foreligge, som anført i svarnotatet fra Naalakkersuisut, var ikke i harmoni med ændringsforslaget fremsat af Familieudvalget i betænkning af 8. maj 2010. Dette ændringsforslag havde følgende ordlyd:

Ændringsforslag nr. 1

Beslutningsforslag om at Naalakkersuisut senest til EM 2011 pålægges at fremlægge en samlet og langsigtet demensplan til godkendelse i Inatsisartut.

I forlængelse af ændringsforslaget anførte Familieudvalget endvidere:

Demensplanen skal virkeliggøres som følger, og skal som minimum indeholde:

- *En af Naalakkersuisut nedsat tværdepartemental arbejdsgruppe med deltagelse fra kommunerne og andre relevante parter skal til Naalakkersuisut udarbejde forslag til en samlet og langsigtet demensplan og den økonomiske understøttelse heraf.*
- *Arbejdsgruppen skal undersøge omfanget og udbredelsen af demens i befolkningen. Dette på kort og på lang sigt.*
- *I demensplanen skal indgå statistik om udbredelsen af demens hos den grønlandske befolkning.*
- *Demensplanen skal være baseret på og tilpasset den indhentede faktiske viden. Dette på kort og på lang sigt.*

- *Demensplan skal efterfølgende med indstillinger fremlægges til behandling og godkendelse i Inatsisartut.*
- *Demensplanen skal indeholde konkrete tiltag for at oplyse og informere om demens til den grønlandske befolkning, herunder ansatte i sundheds- og socialsektoren, samt pårørende. En egentlig informationskampagne skal i denne forbindelse overvejes.*
- *Demensplanen skal indeholde forslag til forebyggende tiltag mod demens.*
- *Demensplanen skal indeholde forslag til, hvorledes man sikrer, systematiserer og koordinerer udredningen og diagnosticeringen af demente.*
- *Demensplanen skal behandle, hvorledes Selvstyret styrker og fastholder vidensopbygning om demens hos befolkningen,*
- *Demensplanen skal fremsætte begrundede anlæggsforslag til, hvorledes der eventuelt kan oprettes særlige institutioner for demente eller ske udbygning og opførsel af særlige demensafsnit (skærmede enheder) ved de eksisterende institutioner.*
- *Demensplanen skal i det hele taget fremme langsigtede forslag til en opdatering af de fysiske rammer for håndtering og pleje af demente.*
- *Demensplanen skal koordineres med kendte social- og sundhedspolitiske indsatser og tiltag i Selvstyret og kommunerne.*
- *Demensplanen skal fremkomme med forslag til, hvorledes der i tilpasset omfang kan gennemføres strukturerede, kompetenceudviklende tiltag og egentlig efteruddannelsesforløb for ansatte i social- og sundhedssektoren.*
- *Demensplanen skal indeholde planer om familierådgivning for, og støtte til, og særlig oplysning om demens til pårørende til demente.*
- *Demensplanen skal indeholde et prioriteret handlingsprogram og en langsigtet strategi omkring demens.*
- *Demensplanen skal redegøre for de økonomiske og administrative konsekvenser forbundet med planen.*

- *Under udarbejdelsen af demensplanen skal relevante organisationer inddrages i videst mulige omfang. Dette eksempelvis patientforeninger og om muligt pårørende grupper.*

Det videre arbejde med forslaget i Familieudvalget.

Det forsatte arbejde med forslaget har haft følgende indhold:

Spørgsmål

Familieudvalget rettede den 22. juni 2010 9 spørgsmål til Medlemmet af Naalakkersuisut for Sundhed om forslaget.

Medlemmet af Naalakkersuisut for Sundhed besvarede udvalgets spørgsmål ved svarskrivelse af 29. juli 2010. Kopi af svarskrivelse af 29. juli 2010, hvori udvalgets spørgsmål er indarbejdet er vedlagt denne betænkning som bilag A.

Samråd

Familieudvalget indkaldte Medlemmet af Naalakkersuisut for Sundhed til samråd i Udvalget den 24. september 2010 i henhold til vedlagte samrådsindkaldelse, jf. bilag B.

Til samrådet fremlagde Medlemmet af Naalakkersuisut for Sundhed vedlagte besvarelse af 24. september 2010 for Familieudvalget, jf. bilag C.

Familieudvalget hæftede sig ved samrådet særligt ved følgende udsagn fra Medlemmet af Naalakkersuisut for Sundhed:

- Det indledende arbejde med at tilvejebringe grundlæggende datamateriale omkring udbredelsen af demens, forhold om udredning af demens, indsatser mod demens, uddannelsesinitiativer indenfor demens, m.m. vil kunne ende med en demensredegørelse senest til FM 2012.
- En strategi på demensområdet med belyste økonomiske og administrative konsekvenser vil kunne fremlægges til FM 2013.
- Der er planer om at nedsætte en styregruppe i det videre arbejde. Styregruppen vil få følgende sammensætning:

2 repræsentanter fra Departementet for Sundhed, hvoraf den ene skal være Formand

1 repræsentant fra Departementet Sociale Anliggender

1 repræsentant fra KANUKOKA

1 repræsentant fra Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse

1 repræsentant fra IPIS
1 repræsentant fra plejesektoren i kommunerne

- Familieudvalget vil modtage orienteringer om fremdriften i arbejdet hver 6. måned.
- Det er hensigten, at der skal udarbejdes en særlig tilpasset demenstest, og en særlig tilpasset måde at sikre udredning af demente i Grønland.

Møde med KANUKOKA

Familieudvalget inviterede KANUKOKA til møde den 4. oktober 2010 med henblik på at KANUKOKA på mødet skulle redegøre for kommunernes indsatser omkring demens, og tiltag for borgere med demens.

Mødet med KANUKOKA bekræftede, at der er behov for en samlet og langsigtet demensplan samt at der i kommunerne i varierende omfang arbejdes med indsatser og tiltag omkring demens og demente. KANUKOKA fremhævede, at kommunerne er ikke passive på området, men at der arbejdes med problemstillingen omkring demens og demente.

Mødet med KANOKOKA bekræftede endvidere, at KANUKOKA er meget villig til at samarbejde omkring en samlet og langsigtet demensplan med de elementer som fremhævet af Familieudvalget i dets betænkning til 2. behandlingen af forslaget.

KANUKOKA anførte endvidere, at man i det videre arbejde var nødt til at forholde sig til den aktuelle økonomiske belastende situation i kommunerne, men at kommunerne og KANOKOKA ville indgå positivt og konstruktivt i det videre arbejde med en samlet og langsigtet demensplan.

Den samlede overvejelse i Familieudvalget om forslaget

I Familieudvalget er der enighed om, at der samlet skal arbejdes for at realisere en langsigtet demensplan. Dette for at befæste og fremtidssikre en del af ældreomsorgen i landet. I Familieudvalget er der endvidere enighed om, at en langsigtet demensplan som minimum skal indeholde de elementer, som udvalget anførte i betænkningen af 8. maj 2010, og som gentaget i denne tillægsbetænkning. I Familieudvalget er der endvidere enighed om, at der er behov for et ændringsforslag til det oprindelige forslag, således at forslaget helhedsorienteret fremmer indsatsen mod demens og demente. 1. behandlingen af forslaget, forslagsstillers uddybende begrundelser og det videre arbejde med forslaget i Familieudvalget bekræfter tillige, at det er en samlet og langsigtet demensplan, der ønskes fra alle sider.

Sammenholdes udmeldingerne fra Medlemmet af Naalakkersuisut for Sundhed som fremført under samråd den 4. oktober 2010 med indholdet af ændringsforslag nr. 1, hersker der stadig en væsentlig tidsmæssig forskel på, hvornår en samlet demensplan vil blive igangsat.

Skal udmeldingerne fra Medlemmet af Naalakkersuisut for Sundhed skulle realiseres som et ændringsforslag til det oprindelige forslag, så vil et nyt ændringsforslag, ændringsforslag nr. 2, skulle affattes som følger:

Ændringsforslag nr. 2

Beslutningsforslag om at Naalakkersuisut senest til FM 2012 pålægges at fremlægge en demensredegørelse for Inatsisartut, der senest til FM 2013 skal fremlægges som en samlet og langsigtet demensplan.

Familieudvalget har på samråd modtaget en redegørelse fra Medlemmet af Naalakkersuisut for Sundhed, der motiverer indholdet af og tidsperspektivet i ændringsforslag nr. 2.

Hvad der er enighed om i Familieudvalget.

Det er meget glædeligt, at arbejdet med dette forslag har resulteret i, at et enigt udvalg støtter, at der skal udarbejdes en samlet og langsigtet demensplan. Selvom der i kommunerne gøres en stor indsats for at pleje vores demente, så vil dette forslag sikre, at der på landsplan som helhed arbejdes mere målrettet og struktureret indenfor området. Det er helt sikkert at en demensplan på sigt vil være medvirkende til at styrke rammerne for de borgere, der rammes af demens. Dertil kommer at pårørende til demente vil komme til at erfare, at ansatte indenfor pleje- og omsorgssektoren vil få mere viden om demens og håndtering af demente. De mange ansatte, der dagligt arbejder med demente og demens, vil med dette forslag modtage strukturerede efteruddannelses tilbud og kurser indenfor demens og omkring arbejdet med og pleje af demente. For Familieudvalget er det meget glædeligt, at både Naalakkersuisut og KANOKOKA er meget velvillige til at samarbejde om at skabe tidssvarende forhold på området.

Indstilling

Et flertal i udvalget bestående af Inuit Ataqatigiit og Demokraterne skal om forslaget bemærke:

Flertallet i Udvalget finder, at Medlemmet af Naalakkersuisut dækkende har redegjort for, at en samlet demensplan kan fremlægges senest til FM 2013. Flertallet håber, at det videre arbejde i med forslaget forløber så problemløst, at det ikke kan udelukkes, at en samlet

demensplan endog kan fremlægges på et tidligere tidspunkt. Flertallet vil gerne have, at det videre arbejde med forslaget gennemføres med fornøden grundighed til gavn for alle.

Ovennævnte udvalgsflertal skal på denne baggrund fremsætte følgende ændringsforslag nr. 2:

Beslutningsforslag om at Naalakkersuisut senest til FM 2012 pålægges at fremlægge en demensredegørelse for Inatsisartut, der senest til FM 2013 skal fremlægges som en samlet og langsigtet demensplan.

Det anførte flertal indstiller ændringsforslag nr. 2 til vedtagelse.

Et mindretal i udvalget bestående af Siumut og Atassut skal om forslaget bemærke:

Mindretallet i Udvalget så gerne, at en samlet demensplan havde endnu højere prioritet hos Medlemmet af Naalakkersuisut for Sundhed end det fremlagte, således at en samlet demensplan kunne allerede kunne fremlægges til EM 2011. Familieudvalget har gennem de sidste år besøgt flere alderdomshjem, og der er både af hensyn til de demente og for øvrige beboere på alderdomshjemmene samt for ansatte og pårørende et presserende behov for en snarlig forbedring af forholdene, så det er alt for lang tid at skulle afvente en samlet demensplan til FM 2013.

Ovennævnte udvalgsmindretal skal på denne baggrund fastholde ændringsforslag nr. 1, der har følgende ordlyd:

Beslutningsforslag om at Naalakkersuisut senest til EM 2011 pålægges at fremlægge en samlet og langsigtet demensplan til godkendelse i Inatsisartut.

Det anførte mindretal indstiller ændringsforslag nr. 1 til vedtagelse.

Med disse bemærkninger overgiver Familieudvalget forslaget til den afsluttende 2. behandling.

Debora Kleist
Formand

Jane Petersen

Astrid Fleischer Rex

Ruth Heilmann

Knud Kristiansen